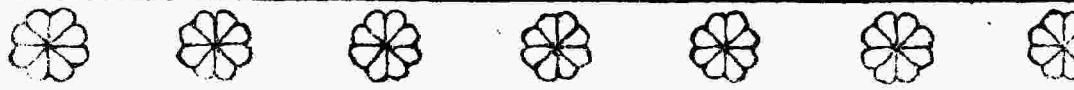


# ΟΝΟΥΜΑΣ

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ  
ΠΟΛΙΤΙΚΗ - ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ -  
ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ  
Δ. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

Ενας λαός φρέσκεις δημοσιεύεται σήμερα πάση μέρα στην Ελλάδα — ΥΠΟΧΡΗΣΤΗΣ.



Κάθε γλώσσα έχει τους φυσικούς της κανόνες.

ΒΗΛΑΡΑΣ

ΧΡΟΝΙΑ Η.

ΑΘΗΝΑ, ΚΕΡΙΑΚΗ 27 ΤΟΥ ΘΕΡΙΣΤΗ 1910

ΓΡΑΦΕΙΑ: ΔΡΟΜΟΣ ΖΗΝΩΝΑ ΑΡΙΟ. 2

ΔΡΙΘΟΜΟΣ 398

## ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΑΘΗΝΙΩΤΗΣ. Αθηνιώτικη γράμματα.  
PIERRE BAUDRY. Φωνή στην Κρήτη.  
Ο ΡΕΘΥΜΝΗΣ ΚΑΙ ΑΓΛΟΠΟΤΑΜΟΥ ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ. Λόγος πανηγυρίκης στην έπειτα του Αρκαδίου.  
Ο ΚΡΙΤΙΚΟΣ ΤΟΥ ΝΟΥΜΑ. Θιατρική — «Ο Ανθρώπος μας».  
ΚΩΣΤΗΣ ΠΑΛΑΜΑΣ. Τα σκολιά χτίστε.  
ΠΑΡΑΓΡΑΦΑΚΙΑ — ΒΑΡΒΑΡΟΠΑΖΑΡΟ — Η ΚΟΙΝΗΓΝΩΜΗ — Ο, ΤΙ ΘΕΛΕΤΕ.

## ΤΑ ΣΚΟΛΙΑ ΧΤΙΣΤΕ!

ΣΤΟ Δ. Π. ΠΕΤΡΟΚΟΚΚΙΝΟ

Με τη φλόγα που φένει και πού πλάθει,  
με της καρδιᾶς τη φλόγα, με τού Λόγου  
τη δύναμη, δεσμέπαστο, καθάρισα  
και με τα χέρια, και με τα μαχαίρια,  
τὸν τόπο πάρτε.

Κάτου, σημάδια πού ἔμπηξε τὸ Ψέμα!  
Τὰ ταξίμια φέρτε στῆς Ἀλγίθεας  
τῆς ιερῆς τὸ βωμὸ και τὰ σφαχάρια.  
Στὸν τόπο ἀπάνου ὅχι πολέμων κάστρα  
τὰ σκολιά χτίστε!

Διτά χτίστε τα, ἀπλόχωρα, μεγάλα,  
γερά θεμελιωμένα, ἀπὸ τῆς χώρας  
ἀκάθαρτης, πολύβοης, ἀρρωστιάρας  
μακριὰ μακριὰ τάνηλια γα σοκάκια,  
τὰ σκολιά χτίστε!

Στὰ βουνόπλαγα και στὰ κορφοδόνια  
με τὰ ἔλατα σὰν ἔλατα και κείνα,  
στὰ πυκνοφυτεμένα περιβόλια  
κάπου ἀπὸ τὸν ίσιο τῆς ἐλιάς, λεβέντες,  
τὰ σκολιά χτίστε!

Καὶ τὰ πορτοπαράθυρα τῶν τοίχων  
περίσσια ἀνοίγετε, νέρχεται ὁ κύρος Ἡλιος,  
διαφεντευτής, νὰ χύνεται, νὰ φεύγῃ,  
διειρεμένο πίσω του ἀργοσέρνον-  
τας τὸ φεγγάρι.

Γιορμίζοντάς τα νὰ τὰ ξωντανεύσουν  
μαϊστράλια και βορράδεσ τα μελτέμια  
με τοὺς κελαΐδισμοὺς και μὲ τοὺς μόσκους  
κι δάσκαλος, ποιητής και τὰ βιβλία  
νὰ είναι σὰν κρίνα.

Τοὺς τραγουδιοὺς τὴ γλώσσα ἀντιλαλώντας,  
και τὰ βιβλία σὰν τὰ τραγούδια νὰ είναι!

Στὴ γῆ τῆς διμορφιᾶς, ἀρματωμένη  
τὴν Ἐπιστήμη, τὴν Ὀμορφιά, χαρά της!  
ἀρχὴ σοφίας!

Τὰ σκολιὰ χτίστε, ὑψώστε τα πλατάνια  
γιὰ τὸ δρόσο στῆς ρεματιᾶς τὴν χάρη,  
γιὰ τὸν παρπό σπάρτε τα ἀμπέλια, ἀς εἶναι  
τόσοιαν τους ἄγριους κρασιά, και ἀς εἶναι  
χούρμα σταφύλια,

λογῆς, κεχριμπαρένια, ἄλικα, μαῦρα.  
«Οπου ἀπλωσιά, δημού ψήλωμα, δημού δυγέα,  
στὰ πέλαα νάγνωντεύουν τὰ καράβια  
και τοὺς ἀντούς νὰ λαχταροῦν καὶ τάστρα  
στὰ οὐράνια πλάτια.

Καὶ βαθιοὺς τράφους γῆρο γῆρο σκάφτε  
και πύργους πολεμόχρους ὑψώστε  
και βαρδιατόρους βάλτε νὰ κρατᾶνε  
μακριὰ μακριὰ τὸν φεύτη, και τὸν πλάνο  
τῆς Ρωμιοσύνης.

Εδέσργα και καρφιὰ κρατᾶ και πάει  
και πιάνει και καρφώνει και σκοτώνει  
τοῦ φτερωτοῦ πιὸ ἀπ' δικα κυνηγάργης,  
ἀρχέζοντας ἀπὸ τὶς πεταλοῦδες,  
φτάνει στὴ Σκέψη.

24 τοῦ Ἀπριλίου 1910.

## ΚΩΣΤΗΣ ΠΑΛΑΜΑΣ

## ΣΤΗΝ ΕΠΕΤΕΙΟ ΤΟΥ ΚΑΡΚΑΔΙΟΥ

[Γιὰ τὸ Δεσπότη τῆς Ρέθυμος, τὸν ἀξιομαχάριστο Διονύσιο τὸν Καστρινογιαννάκη, ποὺ  
μὲ τὴ θυνή του στερήθηκεν ἡ Κρήτη κι ὅλος δὲ  
Ἐλληνισμὸς ἔνα του στολθῖ, δὲ «Νουμᾶς» χρέος  
εἶχε νὰ κάμει ἔνα εὐλαβητικὸ μνημόσιον. Εἴταν  
κι αὐτὸς ἔνας Πρόδρομος, ἀν δηλι Μάρτυρας τῆς  
Ἴδεας.—Καὶ τὶ ἀλλο τόσο ταιριαστὸ φόρο σε-  
βασμοῦ στὴ μνήμη του μπορῶντας κανεὶς νὰ  
προσφέρῃ, παρὰ τυπώνοντας ἐδῶ τὸ λόγο του  
στὴν Ἐπέτειο τοῦ Αρκαδίου;—λόγο ποὺ σὰν  
τὸν εἶπε στὴ Ρέθυμο στὶς 8 τοῦ Νοέμβρη τοῦ  
1900, ἔκαμε, λέξ, και τὶς πέτρες τῆς Κρήτης  
νὰ σειστοῦν ἀπὸ συγκίνηση κ' ἐνθουσιασμό!]

ΛΟΓΟΣ ΤΗΣ ΛΥΤΟΥ ΘΕΟΦΙΛΙΑΣ ΤΟΥ ΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΡΕΘΥΜΝΗΣ ΚΑΙ ΑΓΛΟΠΟΤΑΜΟΥ  
ΚΥΡΙΟΥ ΚΥΡΙΟΥ ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ

Πῶς ηθελα σὲ τέθιο πανηγύρι ν' ἀκούω χτύ-  
πους τὸν καρδιῶν! νὰ βλέπω εἰς τὰ πρόσωπα με-  
γάλη ἀγωνία! νὰ φαίνεται πῶς 'κείνους ποὺ γιορ-  
τάζομε πονεῖ πολὺ τὴ ψυχὴ μας! πῶς 'κείνων ἡ ἐν-  
θύμησι 'ς ἀλλούς καιρούς μας φέρνει! πῶς ζούμε  
κεῖ που ζήσανε! πῶς ἔχει τὴ καρδιά μας τὸ ἰδιο  
αἷμα, ποῦδις σὲ κείνους τόση γιὰ τὴν πατερίδ' ἀ-  
γάπην!

"Ηθελα νὰ μου δίδετε σεῖς τὰ φτερὰ τοῦ λό-  
γου, ν' ἀνυψωθῶν ψηλὰ ἔκει, πολὺ ψηλά, νὰ στρέψω  
εἰς τὰ πίσω, πίσω τριάντα τρία χρόνια, νὰ φαν-  
τασθῶ πραγματικὰ τὴ φοβερὴ τὴν ωρα, ποὺ σμίξανε  
τὰ δύο στοιχεῖα, τὴ φλόγα και δὲ Τούρκος, κ' ἀπὸ  
τὴν ἐσμήι αὐτὴν ἐβγήκανε κουφάρια, διόδιαν' ἀπο-

κάσουδα, γωρίς ψυχή, χωρίς ζωή, χωρίς καρδιὰ και  
γλώσσα.

Πῶς θὰ μπορέσω, πέτε μου, καλόγερος, δὲ  
εἰμ' ἔγω, μὲ βάτανα και θλῆψης ποτισμένος, δέπο-  
ζησα σὲ κυπαρισσιῶ τὸ μαυρισμένο ησκιο, κι' ἀνέ-  
πνει τοῦ λιβανοῦ τὴ μυρισμένη ἀχνη, πῶς θὰ  
μπορέσω νὰ σὰς βρῶ πράσινης δάφνης κλάδους και  
τῷ βαγιῶ τοὺς ζηλευτοὺς και χριστιανούς κλώνους,  
και στέφων τόσα πολλὰ νὰ πλέξω ἀπὸ δαστικ, γιὰ  
κεφαλές, ποὺ δηγιασε τοῦ μπαρουθίου τὴ φλόγα;

"Ἄχ! τιμή μου κάμετε πολλή, και μὲ πολλή  
στενοχώρια ἐπῆρα τὴν ἀπόφασι νὰ πλέξω τὰ στε-  
φάνια.—Πῶς θὰ γενοῦν; Πῶς θὰ μου βγοῦν, κ'  
ἔγω δὲν καλοζέρω.—Μὰ δὲν φοβοῦμαι.—"Εχει  
Τάρκαδι δύναμι, τόση φωθιὰ και δόξα, ποὺ νὰ μπο-  
ρέσῃ και νεκροὺς νὰ συγκινήσῃ ἀκόμη! Δέ δυσκο-  
λεύομαι λοιπόν. Θά κάμω τὸ σταυρό μου, θά μου  
δακείσῃ τὰ φτερὰ τὸ ὄνομα Ἀρκάδι, δάφνη θὰ βρῶ,  
βαγής θὰ κύψω μέρθονες, και θὰ σκεπάσω μὲ κύτα  
τῆς τέχνης μου τὴ γδύμνια.

\*\*

"Ακούτε φρούχο φοβερὸ μέσα 'ς τὰ ριζούνια;  
Βροντὲς ψηλὰ 'ς τὸν οὐρανό, και κάτω χαμηλὰ 'ς τὴ  
γῆ, τὲς μπαλλωθιές τῶν κανονιῶν ἀνάμικτες μὲ τὰς  
φωνὲς τές φύριες τῶν Τούρκων, ποῦ λαβωμένοι πέ-  
φτουνε 'ς τὸ ματωμένο χῶμα; —Θωρεῖτε μαύρο τὸν  
καπνό, τὸ φοβερὸ σκοτάδι, και τὴ φροχὴ ποὺ χύ-  
ουνει διάλοντες τοῦ οὐρανοῦ οἱ φλέγες; —Θωρεῖτε  
μὲ ποὺ κάθεται σὲ θρόνον ἀπὸ τουφέκια, ἀκκουμπι-  
τεμένο σὲ νεκρῷ κορμιά και αίματοβαμμένο; κ' ἔχει  
κορμί την καπνό, τὴ φλόγα γιὰ πορφύρα, κι'  
ἄντι λαλιστε τὸ φοβερὸ τοῦ τουφέκιον τὸ βρόντο; —  
"Έκει κοιλοπονε μὲ βογγητὸ τὴ ζηλεμένη Δέσα, κι'

ένα παιδί γεννᾷ αλάντο, ἀθάνατο, 'ε στὸν κόσμο ξακουσμένο. — παιδί : — δχι παιδί ! ἐν διορα.

Γεννάται τὸ Ἀρκάδι.

Ναῖ· σὲ σήμερα γεννήθηκε τὸ τιμημέν' 'Αρκάδι. — Πρωτύτερα δὲν ἦταν παρὰ φωλιὰ μονάχη, ἀγρίω μαύρω κατσουφῶ, ποῦ ψάλλει τὸν ἀγκαλιά την Πλάστη, καὶ θυσία κι' ἀτέραχα περγοῦσαν τὴν ζωὴν τως. — Καὶ ἀν καμιὰ φοῖς παλαιάβανε, παλαιώνε μὲ τὰ στοιχεῖα μονάχη, τὰ παθη ποῦν' ἡ σάρκα· καὶ μόνη δόξα εἶχανε τὸν ἀναισθησίας τὴν δόξα.

Τὶ ἦτανε ἔτοτε τὸ ὄνομα 'Αρκάδι ; — 'Εν 'όνομ' ἀδιάφορο, χωρὶς ψυχή, χωρὶς ζωὴ. Μάτωρα ; — 'Αρκάδι λέει κι' αἰσθάνεσαι τὸ νοῦ σου νὰ σαλεύῃ, νὰ ζωντανεύῃ ἡ ψυχή, τὸ αἷμα σου νὰ βράζῃ καὶ αἰσθητα διάφορα νὰ σου γεννᾷς ἡ καρδιά σου. —

'Αρκάδι λέει κι' εὐθὺς πετάτ' δ νοῦς σου 'ε τὴν σκοτεινή, τὴν τρομερὴ ήμέρα τοῦ Νοέμβρου, ἔκεινη, ποῦ πλακώσανε οἱ Τούρκοι 'ε τὸ 'Αρκάδι. — Κ' ἡ φαντασία σ' ὅδηγῇ 'ε στὸν ἀγιασμένο τόπο.

Μέσα προβλήματος 'ε τὴν αὐλὴν καὶ πρῶτα περίτα βλέπεις μπροστά σου, μές 'ε τὰ μάθια σου, μιὰ μάννα κακομοιρά. 'Εχει ἀνέπλεκα μαλλιά, στεγνὸ στεγνὸ τὸ πρόσωπο, κι' ἀπὸ τῆς πενίας τὴν φωθιὰ καὶ τὴν λαχτάρη τοῦ νεροῦ μαυραποξηραμένη. 'Ε τὰ γόνατά της καθετεῖ. Μπροστά της ξαπλωμένα διὸ ἀγγελούδια ἀπτέρη, τὰ διό της τὰ παιδάκια, ἔχουν ζεῦν χωρὶς πνοὴν καὶ δψι νεκρωμένη. — 'Ανοίγουν τὰ ματάκια τως 'ε τὴ μάννα τως τὰ στρέφουν, καὶ μὲ τὸ βλέμμα τως αὐτὸν τὸν πόνο τως τὸ φοβερὸ μὲ στόμ' ἀπὸ ἀδυνατιὰ κλειστὸ 'ε τὴ μάννα τως ξηγοῦνε. — Κ' ἡ μάννα μένει ἀφωνη. — Αὐτή, αὐτή ποῦ εἶχε δώσει τὴν ζωὴν, 'ε τὰ κρίνα 'κείνα τὰ μικρά, καὶ τώρα, νὰ τως ἔρευγῃ ἡ ζωὴ 'ε τὴν ἀγκαλιά της μέσα ! Νὰ μὴ μπορῇ στὸ βλέμμα τως ἔκεινο τοῦ θανάτου, νὰ χύσῃ, δην της μένει μέσα της, ζωῆς ἀκόμ' ἀχτῖνα ! Νὰ τὰ θωρῆι νὰ φεύγουνε κι' αὐτὴ νὰ μένη πίσω ! . . . Μὰ νά ! Μπροστά της βρίσκεται τοῦ Χάρου τὸ μαχαίρι : — Μὲ μιὰ σπαθιὰ 'νοῦς στρατιώτη Τούρκου χάνει τὸ φῶς, η κεφαλή της κλίνει, καὶ πέφτει πάνω 'ε τὰ κορμιά τῶ διό της τῶν ἀγγέλων — ἀνοίγουν τὰ ματάκια τως ποῦ τάχε βρέξει αἷμα — ἀνοίγουν τὰ χειλάκια τως καὶ γλύφουν τὴν ρανίδα, ποῦ εἶχε στάξει ἐπάνω τως ἀπὸ τὸ αἷμα τὲ γλυκὺ τῆς σκότωμένης μάννας. — Μὰ κεινηνά τὴν ὥρα βρίσκουν τὴν πόρτα ἀνοιχτή, καὶ φεύγουν σι ψυχές των. — Πετοῦν, πετοῦν, καὶ σμίγουνε μὲ τὴν ψυχὴν τῆς μάννας. —

Θωρεῖς παρέκει διὸ κορμιά, μιὰ νέα κι' ἔνα νέο, ἔνα ζευγάρι ὕμορφο, ἔνα βιτσότο νέο μὲ πρόσωπο σὰν τοῦ παιδιοῦ, δροσάτο σὰν τὸ ρόδο, μὲ μάθια ποῦ οπιθεσίλαν, μὲ χείλια ποῦ δὲν μπόρεσαν ἡ δίψη κι' ἡ ἀναφαγιὰ τὸ χρώμα τως ν' ἀλλάξουν, καὶ φανεῖται νὰ λαχταροῦν ἀλλω χειλιῶ τὴν σφίξει μιὰ κόρη ποῦ. δὲ λέγεται, ξανθομαλλούσα, κάτασπρη, λιγνή καὶ μαυρομάτα, μὲ μάγουλα σὰν τὴν φωθιὰ μὲ χείλια σὰν τὴν φλόγα. — Γονατιστὸς μπροστά 'ε τὴν πολεμήθρα προσμένει δ νιός. — Δίπλα του ἡ κόρη βιαστική γεμίζει τὸ τουφέκι. — Καὶ τοῦ το δίδει. — Μὲ χαρὰ ἔκεινος τὸ ἀρπάζει, σιμώνει εἰς τὸ ἀνοιγμα τοῦ τοίχου γιὰ νὰ παίξῃ, καὶ σφίξει μιὰ τοῦ ἔρχεται 'ε τὸ ὕδωροφό κεφάλι, καὶ ρίχνει ἀφωνο νεκρὸ 'ε τῆς νέας τὴν ἀγκαλιὴ τὸ νιό ποῦ λέτρευεν αὐτή, πεστονε φῶς γιὰ 'κείνη, ἐλπίδα μόνη καὶ ζωὴ, πνοὴ καὶ κόσμος δλος. — Δὲν ἔτο θάνατος γι' αὐτή. — Τὸ σῶμα της ἀντέχει. — Μὰ μέσα κεῖ ποῦ σμίγουνε τὸ σῶμα κι' ἡ ψυχὴ μας, καὶ πάσι, φέρνει ἡ

ψυχὴ τὸ σῶμα' δπου θελήσῃ, ἀναμεσῶς ἔκει ἵσφη νωσε τοῦ μαύρου Χάρου 'ε πνοή, κι' ἐνέκρωσε της τὴν ζωὴν, χωρὶς νὰ την ἐπάρῃ. — Ήτο τρελλή, καὶ μ' ἀγριο καὶ φοβερὸ τὸ βλέμμα, δλους γυρεύει τοὺς νεκρούς, καὶ φαίνεται σὰν νὰ ζητᾶ 'ε τοὺς λαβωμένους μέσα, 'κεινο ποῦ δίχθηκε νεκρὸ 'ε τὴν ἀγκαλιὰ της μέσα. — Τριγύρια της πολλοὺς νεκρούς οἱ σφαῖρες χάμαις ρίχνουν, κι' αὐτὴ γερὴ ἀκούραστη γυρίζει, ἀδιάφορη πρὸς τὰ λοιπά, τὸ ἔργο της ξακολουθεῖ μὲ σαλεμένα φρένα. Τί γίνεται ; Σκοτώθηκε 'ε τὸ τέλος ; — Ποιός ξεύρει ; — 'Ενας καὶ μόνος δ Θεὸς τὴν τύχη της ξένερει.

'Εκει γυνατίκες ἀμοιρεῖς, ποῦ χθὲς ἀκόμη ήσαν εύτυχισμένες, μὲ χαρὰ 'ε τάνδρῳ τως τὴν ἀγκαλιὴ, καὶ μὲ κλειστὰ τὰ μάθια τως θαρροῦσαν πῶς εὑρίσκονται 'ε ἀληθινὸ τοῦ περαδείσου ησκιοῦ καὶ σήμερα ; — Φαρδύ πλατὺ θωροῦνε ξαπλωμένο χάμαις τὸν ἀνδρα, πούχανε καράρι καὶ ζωὴ. — Τὸν ἔθωρον' ἀπὸ μακρά, χωρὶς κοντὰ νὰ πάσε, μοιρολογοῦνε, κλαίουνε, καὶ λησμονοῦν 'ε τὴν ώρα τὸ θάνατο, ποῦ ξαπλωσε τὰ μαύρα τὰ φτερά του μέσα κι' ἀπόξει Τάρκαδιοῦ.

'Έκει θωρεῖς, τοῦ γέρου τὸ ζαρωμένο πρόσωπο, ποῦ τόσα εἶδε χρόνια καὶ ἔγινε χωρὶς ποτὲ θανάτου φόβο νάχη, πούχενε ἐγγόνια καὶ παιδιά, παιδιά τῶν ἐγγονῶν του, καὶ ἥλπιζε πῶς ήσυχος μιὰ μέσα, θάντικρυζε τὸ θάνατο, καὶ πῶς ἐπάνω εἰς τὰ δάκρυα τῶν τόσων ἀπογόνων, ἀπάλαφρα, ἀπάλαφρα θὰ 'πέτα τὴν ψυχὴ του. — Καὶ τώρα ; Νὰ μένη ἔρημος ἀκριβῶς σφικτὰ σφικτὰ δεμένος μὲ ἀλυσίδες τὲς βαρυγίες τοῦ γέρω πολυχρόνη ! Νὰ βλέπῃ νὰ σπαράσσουνε, νὰ ξεψυχοῦνται πριγύρω οἱ ἀδελφοί του, καὶ τὰ παιδιά, ποῦ γέννησε κι' ἀνάθρεψε μὲ βάσκωνα καὶ κόπτες, νὰ πολεμοῦνε παρεκετή, καὶ νόνται σκοτωμένα τὰ περιστέρα 'ε περιστέρη' ἀπὸ αὐτά, χωρὶς νὰ ξεύρη πόσα ν' ἀκούῃ τὴν φωνὴν τῶν θεργιοφίενων Τούρκων καθε στεγμῆ καὶ πείστα τοῦ πετρούντα του καὶ βγαίνει 'ε τὸν έχωστην, — βγαίνει ψηλὰ γιὰ νὰ τον δούν — πυροβολῆ γιὰ ν' ἀκουσθῇ, — καὶ μιὰ κραυγὴ γροικιέται. — Σ' τὸν ούρανὸ Τάρκαδι μου. — Καὶ πέφτει σκοτωμένος.

Τὴν αἰματοθεραπείαν διεκσκελίζει τὰψυχα κορμιά, ποῦ ήσαν ξαπλωμένα καὶ μ' ἀνοικτὰ τὰ μάθια τως ξανογίγανε τὸν ούρανό, διοδιότρεχη 'η ψυχὴ τως. — Σὰν τὸ καλάμι εἴτρεμε, ιθώριε δίχως νὰ θωρῇ, περπάθιε χωρὶς τὴν θέλησή του. — Δὲν ἔτο φάντασμα αὐτός. — Ήτο τοῦ 'Αρκαδίου δ γούμενος. — Ο Γαβριήλης ἔτο. — Κ' ἔκει ποῦ περιδιαβάνει, ίκει ποῦ περπατοῦσε, δ ἔνας τοῦ ἐφόναζε. — Χαθήκαμε πατέρα. — Η ζλλη. — Εχασα τὸ πκιδί μου. — Τὸν ξανδρό μου σκοτώσανε, ήγουμενε, οἱ σκύλοι. — 'Αχ ! πούναις ὁ πατέρας μου ; — Τοδ φώναζε μιὰ κόρη. — — 'Αχ ! ξεψυχ, καλόγερε, γιὰ δὲς ἐδῶ τὸ φῶς τῶν ἀμμαθιῶν μου. — 'Αντιλακλοῦ' δ ἀλλη. — Κι' δ 'γούμενος χωρὶς μιλιά, χωρὶς ψυχή, χωρὶς τὸ νοῦ του νάχη, τὸ ζάλο του δὲν κόντευε, μούδ' τρεχεν ἀκούραστος, ξεψυχισμένους, ζωντανούς, νεκρούς καὶ λαβωμένους, πατῶντας, διεκσκελίζοντας, κι' διο διάπρος περνῶντας.

Ήτο τὸ τρίτη η φορά, η τρίτη λιτανεία. — Τώρα περνῷ ὅμπρος ἀπὸ τὴν ἀγία πόρτα τοῦ ἔκκλησης, δπου σὲ τόσα χρόνια, μονάχη μὲ τὸν Πλάστην της μιλοῦσε τὴν ψυχὴ του. — Στέκεται, καὶ πρὸς στιγμὴ γυρίζει δ νοῦς του πίσω. — Δικριζούνε τὰ μάθια του, σκύρτει τὴ κεφαλή του, καὶ δίχως νὰ θέλῃ μηδ' αὐτός, η χέρι του σαλεύει, καὶ τὸ σταυρό του κάνει τρές, καὶ στρέφεται δπίσω. — Τρέχει καὶ βγαίνει σὰν πουλ 'ε τὸ έρμο τὸ κελλί του, — πετά τὸ χαμαήλη του — ἀρπάζει τὸν πιστόλα του καὶ βγαίνει 'ε τὸν έχωστην, — βγαίνει ψηλὰ γιὰ νὰ τον δούν — πυροβολῆ γιὰ ν' ἀκουσθῇ, — καὶ μιὰ κραυγὴ γροικιέται. — Σ' τὸν ούρανὸ Τάρκαδι μου. — Καὶ πέφτει σκοτωμένος.

Εφιγε τὸ ταχύτερο, 'ε τὸν ἄλλο κόσμο, τρέχει γιὰ ναῦρη τόπο πάνω 'κετ νὰ βέλῃ τὸ 'Αρκάδι.

\* \* \*

Κι' δ θάνατος βροντολογῇ. — Κάθε πνοή του ἔρχεται 'ε τὴν δλοπόρφυρη τὴ γῆ, τὴν αἰματοθεραπείαν, καρμιά, ποῦ θὰ ζηλεύανε, δν τάβλεταν ἀγγέλοις κορμιά ποῦ ἔπλαστρο δ Θεὸς τὴν Κρήτη νὰ στολίσῃ, καρμιά, ποῦ τως ἐταίριαζε 'ε ἄλλη ἀγκάλη ψηποῖς.

Σύννεφα βγαίνει δ καπνός, οἱ σφαῖρες κάνουν θρύσιο. — Λίγο ἀκόμη καὶ σωρής τὸ Μοναστήρι πέφτει.

Χρά ! χαρά ! πῶς φάνεται 'ε τὰ πρόσωπα τῶν Τούρκων ! — Αῖ ! Τί νὰ φαντάζεται δ νοῦς τῶν δέρματος θερίων ; — Λιγάκι ἀκόμη — καὶ πέρα τὰ σπαθιά — καὶ 'ε τὴν ἀγκαλιὴ παίρνομε τὰ ἀγγέλομορφα κορμιά, ποῦ κλείει τὸ 'Αρκαδί. — Αὐτὰ 'ε τὸ νοῦ τως τὸν σάργιαζαν, καὶ πειστέρα 'εναβεβήτο μέσα 'ε τὴν καρδιά τως, κι' ἐφλόγιζε τὸ στῆθος τως δ πόθος, η λαχτάρα. — Κι' δσα περνοῦσ' δ ὥρα καὶ τὸ τουφέκι λιγοστάς ἔβρονταν ἀπὸ μέσα κι' ἐφαίνονταν, πῶς σώθηκαν τῶ χριστιανῶ οἱ τουρκοφάγες μπάλλες, μεθύσανε οἱ ἀπίστοι, δ νοῦ τως παίρνεις ἀέρα κι' δ φαντασίκ τως γεννῆσ, πῶς παραδίδονται 'ε αὐτοὺς τοῦ Γολγοθᾶ οἱ δοῦλοι.

Φωνάζουνε 'Αλλάχ-ἀλλάχ — κι' δ κόσμος δλρ; τρέμει. Γύρω τριγύρω τὰ βουνά σπαράσσουν καὶ μουγγίζουν, καὶ τοῦ θανάτου η φωνή, τοῦ κανονιοῦ δ.

